

Konkurences padome

Vadlīnijas asociācijām un to
biedriem par Konkurences likuma
11.pantā minētā aizlieguma
ievērošanu

Rīga 2015

Satura rādītājs

1. Ievads.....	3
2. Normatīvais regulējums.....	3
2.1. Asociācijas - KL subjekts.....	4
3. Aizliegtas vienošanās asociācijas ietvaros	5
3.1. Kas ir komerciāli sensitīva informācija?	5
3.2. Leģitīmas sanāksmes tēmas	7
3.3. Sanāksmes tēmas, kuras ir aizliegts apspriest	7
3.4. Informācijas apkopošana.....	8
4. “Zelta uzvedības” principi.....	8
4.1. Sagatavošanās process asociāciju sanāksmēm.....	9
4.2. Asociācijas sanāksmes norises gaita	9
4.3. Kā nekļūt par karteļa dalībnieku?	9
5. Sankcijas.....	10
Pielikums	11

1. Ievads

Dalība asociācijā no konkurences tiesību viedokļa nav aizliegta, tāpat no Konkurences likuma (turpmāk – KL) viedokļa uz to nav attiecināms kāds «īpašs regulējums», tāpēc ir būtiski, lai asociāciju biedri apzinātos, ka gan uz asociāciju, gan uz tās biedriem ir attiecināms KL regulējums un ir noteikts jautājumu loks, par kuriem asociāciju biedriem nevajadzētu savā starpā sazināties, tādējādi pasargājot sevi no iesaistes aizliegtās vienošanās un attiecīgajām sankcijām, kas izriet no KL.

Asociācijas var arī pašas veicināt savu biedru izpratni par konkurences tiesību normām un to ievērošanu. Nereti tās organizē seminārus vai izstrādā vadlīnijas biedriem par to, kā konkurences tiesību normas attiecas uz darbību asociācijas ietvaros u.c. Šīs vadlīnijas paredzētas asociācijām un to biedriem gan kā informatīvs materiāls, lai asociācijas un to biedri ievērotu KL prasības, gan arī kā informācijas avots asociācijas vadlīniju izstrādei.¹

Vadlīnijas galvenokārt sniedz teorētiskus un praktiskus ieteikumus par galvenajiem jautājumiem, ko asociācijas biedriem nevajadzētu pārrunāt asociācijas ietvaros, kā arī izskaidro, kādas sankcijas paredzētas par konkurences tiesību pārkāpumu.

Svarīgi atcerēties!

- *Asociācija ir tāds pats KL subjekts, uz kuru attiecas visas KL noteiktās normas, kā jebkurš cits tirgus dalībnieks;*
- *Tas, ka nelikumīgās darbības tirgus dalībnieks neveic individuāli, bet gan izmantojot asociāciju, šādu rīcību nekādi neattaisno;*
- *Nozares problēmu sakārtošana nevar kalpot kā arguments un attaisnojums aizliegtām vienošanām vai lēmumiem konkurentu vidē.²*

2. Normatīvais regulējums

Saskaņā ar KL 11.panta pirmo daļu ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tādas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par:

- 1) tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem;
- 2) ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli;
- 3) tirgu sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus;

¹ Konkurences padome uzņēmumu ērtībai ir izstrādājusi arī Konkurences tiesību ievērošanas programmu, kurā īsumā aprakstīti galvenie noteikumi, lai pasargātu uzņēmumu no konkurences tiesību pārkāpšanas. Pieejams: <http://kp.gov.lv/documents/646d211756a9ce4ad293ce4e0ab25bb4a8374c33>

² EST spriedums Nr.C-209/7, Competition Authority v. Beef Industry Development Society (BIDS) Ltd and Barry Brothers Meals Ltd.

4) noteikumiem, kuri darījumu slēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu ar trešo personu padara atkarīgu no tā, vai šī trešā persona uzņemas saistības, kuru komerciālais lietojums neattiecas uz konkrēto darījumu;

5) piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci;

6) nevienādu noteikumu piemērošanu ekvivalentos darījumos ar trešajām personām, radot tām konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus;

7) darbībām (bezdarbību), kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana kādā konkrētajā tirgū.

Saskaņā ar Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.798 „*Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam*” (turpmāk MK noteikumi Nr.798) 2.9.apakšpunktu **horizontālā karteļa [aizliegta] vienošanās ir vienošanās starp konkurentiem** [KL11.panta pirmā daļa], kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci starp tiem, tai skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, vienošanās par ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli, vienošanās par tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus, un vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem.

Svarīgi atcerēties!

- *KL 11.panta pirmajā daļā ir uzskaitīti aizliegtu vienošanos veidi, taču ir būtiski atcerēties, ka minētie veidi ir tikai piemēri (pantā minētie septiņi punkti nesniedz izsmeļošu sarakstu).*
- *Galvenais princips, kas jāievēro - jebkuram tirgus dalībniekam sava komercdarbība, plāni, rīcība tirgū ir jāveido patstāvīgi un neatkarīgi.*
- *Asociācijas rekomendācijas saviem biedriem, kuras nav saistošas, arī uzskatāmas par lēmumu, ja patiesībā rekomendācijas paredzētas, lai noteiktu biedru uzvedību tirgū vai tām varētu būt šādas sekas. Komersantu apvienību izdotās rekomendācijas, metodiski norādījumi un ieteikumi, pat, ja tie nav saistoši, jāvērtē atbilstoši konkurences tiesības regulējošām normām, ja tas, ka komersanti, kas ir šo rekomendāciju adresāti, ievēro rekomendācijas, rada būtisku ietekmi uz konkurenci konkrētajā tirgū.³*

2.1. Asociācijas - KL subjekts

Asociācijām juridiskā forma ir biedrība, un tās ir ierakstītas biedrību un nodibinājumu reģistrā.

³ EST 8.10.1983 apvienotās lietas 96-102, 104, 105, 108 un 110/82 NV IAZ spriedums, International Belgium and others vs Commission of the European Communities, 20.punkts.

Saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likumā noteikto biedrība ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai kopīgi darbotos savu statūtos noteikto mērķu sasniegšanai.

Saskaņā ar KL 9.punktu tirgus dalībnieks ir jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku.

Savukārt KL 11.punkts nosaka, ka vienošanās ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās, kā arī lēmums, ko pieņēmusi reģistrēta vai neregistrēta **tirgus dalībnieku apvienība (asociācija, savienība u.tml.)** vai tās amatpersona.

Atbilstoši KL 1.panta 9.punktam biedrības atzīstamas par tirgus dalībnieku apvienību.

3. Aizliegtas vienošanās asociācijas ietvaros

3.1. Kas ir komerciāli sensitīva informācija?

Katram uzņēmumam ir sava konfidenciālā informācija, kuras nonākšana atklātībā var kaitēt uzņēmumam, tādēļ uzņēmums var noteikt, kāda informācija satur tā komercnoslēpumu un ir aizsargājama. Komercnoslēpuma sargāšanas pienākums ir gan uzņēmumam, gan uzņēmuma pārstāvjiem, amatpersonām un darbiniekiem.

Tiesību aktos ir sastopami dažādi komercnoslēpuma skaidrojumi. Plaša komercnoslēpuma definīcija ir ietverta likumā „Par grāmatvedību”, kurā teikts, ka par komercnoslēpumu nav uzskatāma informācija un dati, kas iekļaujami uzņēmuma pārskatos, bet visa pārējā informācija uzņēmuma grāmatvedībā uzskatāma par komercnoslēpumu un ir pieejama vienīgi revīzijām, nodokļu administrācijai, kā arī citām institūcijām tiesību aktos paredzētajos gadījumos.

Komercnoslēpums var būt ne tikai grāmatvedības dati. Komerclikums nosaka specifiskākas prasības, kādām pazīmēm jāatbilst informācijai vai ziņām, lai komersants tai varētu piešķirt komercnoslēpuma statusu.

Komercnoslēpuma nozīmi skaidro Komerclikuma 19.panta pirmā daļa: „Komercnoslēpuma statusu komersants var piešķirt tādām saimnieciska, tehniska vai zinātniska rakstura lietām un rakstveidā vai citādā veidā fiksētām vai nefiksētām ziņām, kuras atbilst visām šādām pazīmēm:

- Tās ietilpst komersanta uzņēmumā vai ir ar to saistītas;
- Tās nav vispārpieejamas trešajām personām;
- Tām ir vai varbūt mantiska vai nemantiska vērtība;
- To nonākšana citu personu rīcībā var radīt zaudējumus komersantam;
- Attiecībā uz tām komersants ir veicis konkrētai situācijai atbilstošus saprātīgus komercnoslēpuma saglabāšanas pasākumus.”

Svarīgi atcerēties!

- *Komersantam ir jānosaka komercnoslēpuma saturs;*
- *Jāveic saprātīgi pasākumi, lai šīs ziņas paliktu slepenībā.*

Raugoties no konkurences tiesību viedokļa, komerciāli sensitīva informācija ir jebkura informācija, kas var ietekmēt konkurenta rīcību vai stratēģiju tirgū un tā var būt informācija, kas satur datus gan par pagātni, esošo situāciju vai nākotni. Parasti pie šādas informācijas pieskaitāma informācija par:

- Cenām vai cenas veidošanas noteikumiem (t.sk. informācija par atlaidēm, cenas veidošanas metodēm utt.), cenu stratēģiju, plānotajām cenām, cenu izmaiņām (paaugstināšana/pazemināšana), utt.;
- Pārdošanas apjomiem (t.sk. tirgus daļām), pārdošanas teritoriju, mārketinga un izplatīšanas stratēģiju, tirgus kanāliem, klientiem, pārdošanas noteikumiem utt.;
- Piedāvājumiem, aktuālajiem vai plānotajiem iepirkumiem (t.sk. informācija par dalību (arī nepiedalīšanos), piedāvājuma līgumcena, piedāvājumā ietvertie nosacījumi utt.);
- Specifiskiem piegādātājiem, iepirkuma apjomu, iepirkuma cenu, iepirkuma noteikumiem utt.;
- Izmaksu struktūru, peļņas robežām, ražošanas kapacitāti, investīcijām ražošanas kapacitātē, utilizācijas kapacitāti/jaudas izmantošanu utt.

Informācija, kas parasti nav uzskatāma par komerciāli sensitīvu:

- Tā nav attiecināma uz kādu no konkurences parametriem (neatklāj informāciju par tirgus dalībnieka konkurētspēju);
- Tā ir publiski pieejama vai, lai to izmantotu, nav jāiegulda ievērojami resursi informācijas apkopošanā;
- Tā nav individualizēta (no tās nevar identificēt informāciju par atsevišķu tirgus dalībnieku);
- Tā ir vēsturiska (vismaz vecāka kā gadu);
- Tāda informācija, kas ir zaudējusi savu aktualitāti citādā veidā (piemēram, biznesa plāns, no kura īstenošanas tirgus dalībnieks ir atteicies).

Svarīgi atcerēties!

- *Nav viennozīmīgas un izsmeļošas atbildes, ar kādu informāciju konkurenti drīkst apmainīties. Katrā gadījumā jāvērtē gan tirgus struktūra, gan informācijas saturs, informācijas aktualitāte, apmaiņas regularitāte utt.*
- *Pamatā ir jāievēro princips - neatklāt informāciju, kuru tirgus dalībnieks uzskata par savu komercnoslēpumu un parastos apstākļos nevēlētos, lai šo informāciju uzzina tā konkurents.*

3.2. Legitīmas sanāksmes tēmas

Ir pieļaujami un atbalstāmi, ka asociācijas ietvaros biedri diskutē un apspriež jautājumus, kas attiecas uz nozares kopīgiem mērķiem, attīstību, interesēm utt., piemēram:

- Kopīgas iniciatīvas attiecībā uz normatīvo aktu izstrādi, grozījumiem (nacionālā, starptautiskā līmenī). Tomēr asociācijām vajadzētu izvairīties no tādu normatīvo aktu iniciēšanas, kas aizsargā vienīgi biedru individuālās intereses, var likvidēt efektīvas konkurences iespējas un rezultātā radīt kaitējumu patērētājiem;
- Vispārējā informācija, piemēram, par jaunākajām tehnoloģijām un citiem jauninājumiem šajā nozarē;
- Nozares publiskās/ starptautiskās attiecības vai nozares interešu lobijs (nozares kopējās problēmas, nozares reputācija, imidžs utt.);
- Reklamēšanas un marketinga jautājumi (nozares kopējā pievienotās vērtības uzsveršana, sabiedrības informēšana utt.);
- Kopīga piedalīšanās izstādēs, prezentācijās, forumos utt.;
- Asociācijas darbības prezentācija biedriem par dalību/ aktivitātēm kādu institūciju darba grupās, citu asociāciju darbību atspoguļojums.

3.3. Sanāksmes tēmas, kuras ir aizliegts apspriest

- Cenu fiksēšana/ noteikšana vai informācija par cenas veidošanas noteikumiem (t.sk. informācija par atlaidēm, cenas veidošanas metodēm utt.), cenu stratēģija, plānotās cenas, cenu izmaiņas (paaugstināšana/pazemināšana) utt.;
- Ražošanas vai pārdošanas apjomi (t.sk. tirgus daļas), mārketinga un izplatīšanas stratēģija, tirgus kanāli, pārdošanas noteikumi utt.;
- Klientu sadale (vienošanās par nekonkurēšanu savā starpā, katrs strādā tikai ar saviem klientiem);
- Teritorijas sadale (t.sk. vienošanās nepiedalīties iepirkumos noteiktā teritorijā, nepiedāvāt savu preci vai pakalpojumu konkrētā teritorijā);
- Informācija par tirgus daļām;
- Piedāvājumi, informācija par dalību izsludinātos vai plānotos iepirkumos (t.sk. nepiedalīšanos, piedāvājuma cenu, piedāvājuma noteikumiem utt.);
- Informācija par specifiskiem piegādātājiem, iepirkuma apjomu, iepirkuma cenu, iepirkuma noteikumiem utt.;
- Izmaksu struktūra, peļņas robežas, ražošanas kapacitāte, investīcijas ražošanas kapacitātē utt.;
- Kopīgi plānota nostāja un rīcība pret saviem klientiem, piegādātājiem, patērētājiem (šādi lēmumi katram uzņēmumam ir jāpieņem individuāli);

Svarīgi atcerēties!

Asociācijas rekomendācijas var tikt atzītas par KL pārkāpumu, ja tās vērstas uz biedru rīcības ietekmēšanu un saskaņošanu jeb rekomendācijām varētu būt šādas sekas⁴.

3.4. Informācijas apkopošana

Asociācijas nereti apkopo tirgus dalībnieku sniegto informāciju par to darbību tirgū, t.sk. par pārdošanas apjomiem, tirgus daļām, darījumu skaitu noteiktā laika periodā, cenām utt. Šo informāciju parasti apkopotā veidā publisko vai izsniedz biedriem. Dažkārt šāda tirgus caurskatāmība var palīdzēt novērtēt situāciju nozarē un veicināt konkurenci.

Šādas informācijas apkopošana un atklāšana tirgus dalībniekiem apkopotā veidā nav aizliedzama, kamēr apkopotā informācija sniedz vispārēju informāciju par nozari kopumā un nav iespējams identificēt katra tirgus dalībnieka komerciāli sensitīvo informāciju.

Savukārt komerciāli sensitīvas informācijas apkopošana un apmaiņa starp konkurentiem, kuras mērķis ir vai kas var radīt konkurences ierobežojumus, veicināt vai atvieglot slepenas vienošanās panākšanu, nav pieļaujama.

Jebkurā gadījumā, izvērtējot informācijas apkopošanas un atklāšanas atbilstību konkurences tiesību normām, jāņem vērā:

- informācijas aktualitāte;
- informācijas detalizācijas pakāpe;
- tirgus koncentrācijas līmenis;
- konkrēto preču vai pakalpojumu specifika;
- informācijas sensitivitāte⁵

Svarīgi atcerēties!

Šie paši principi attiecas arī uz gadījumiem, kad informāciju apkopo kāda ar asociāciju it kā nesaistīta persona, jo būtību nemaina tas, vai ar konkrētās informācijas apkopošanu nodarbojas asociācijas darbinieks, amatpersona vai arī kāda trešā persona (piemēram, asociācijas nolīgta statistikas apkopošanas kompānija).

4. “Zelta uzvedības” principi

- Asociācijas biedriem ieteikums apmeklēt tikai tādas sanāksmes, kuru mērķis ir nozares un profesionalitātes stiprināšana;
- Jebkuru sanāksmes darba kārtības punktu, par kuru rodas šaubas, pirms piedalīšanās apspriest ar uzņēmuma juristu vai konkurences tiesību speciālistu;

⁴ EST spriedums 96/82, NV IAZ International Belgium and others v Commission.

⁵ Par informācija apmaiņas ietekmes uz konkurenci novērtējumu papildus skatīt Eiropas Komisijas Pamatnostādņu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta piemērojamību horizontālās sadarbības nolīgumiem - 2.nodaļu. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:011:0001:0072:LV:PDF>

- Ja sanāksmes laikā tiek apspriesti jautājumi, kas ir komerciāli sensitīvi (Vadlīniju 3.1.punkts), nekavējoties un aktīvi demonstrējot savu norobežošanos (piemēram, pieprasot par šo faktu izdarīt ierakstu protokolā), atstāt sanāksmes telpas;
- Nepieņemt un neapmainīties ar tādu komerciāli sensitīvu informāciju, par kuru nav pieļaujams diskutēt konkurentu starpā (Vadlīniju 3.3.punkts).

Svarīgi atcerēties!

Konkurences tiesībās, lai pierādītu aizliegtu vienošanos, pietiek ar faktu, ka no konkurējoša tirgus dalībnieka ir saņemta komerciāli sensitīva informācija, kuru neatkarīgs tirgus dalībnieks glabā kā komercnoslēpumu⁶.

4.1. Sagatavošanās process asociāciju sanāksmēm

Lai izvairītos no iespējamajiem riskiem, piedaloties asociācijas sanāksmēs, ir nepieciešams atbilstoši sagatavoties:

- Pieprasīt pirms sanāksmes detalizētu un apstiprinātu darba kārtību;
- Piedalīties tikai tādā sanāksmē, kas atbilst darba kārtībā norādītajam un kurā nav ietvertas tēmas, kuras aizliegts apspriest;
- Par neskaidriem darba kārtībā norādītajiem jautājumiem sazināties ar asociācijas pārstāvjiem un noskaidrot šo jautājumu saturu (būtību);
- Ja darba kārtībā norādīts „*un citi jautājumi*” un ja šajā sadaļā tiek pārrunāti jautājumi, kurus aizliegts apspriest, nekavējoties atstāt sanāksmi un aktīvi demonstrēt savu norobežošanos.

4.2. Asociācijas sanāksmes norises gaita

Asociācijas sanāksmē, kā arī kopīgajās pusdienās, vakariņās un visos pārējos kopīgajos sociālajos pasākumos biedriem jāievēro „zelta likumi”, tāpat jāseko līdzi, lai:

- Diskusijas sanāksmē notiktu atbilstoši darba kārtībā norādītajām apspriedes tēmām;
- Sanāksme tiktu protokolēta.

Svarīgi atcerēties!

Pat pasīva piedalīšanās sanāksmē, kurā tiek apspriesti jautājumi, kas attiecas uz komerciāli sensitīvu informāciju, var novest pie KL pārkāpuma un atbildības piemērošanas.

4.3. Kā nekļūt par karteļa dalībnieku?

Lai nekļūtu par karteļa dalībnieku, uzņēmuma pārstāvjiem publiski jādistancējas vai aktīvi jānorobežojas no informācijas, kuru aizliegts apspriest asociācijas biedru starpā.

Sanāksmē, kurā uzņēmuma pārstāvji piedalās un tiek apspriestas tēmas, kuras aizliegts apspriest, pievēršot sev uzmanību (piemēram, lūdzot izdarīt attiecīgu ierakstu

⁶ AT 29.06.2009. spriedums SKA-234/2009, *Stats*, 20.punkts.

sanāksmes protokolā), jādemonstrē, ka uzņēmums/tā pārstāvji šādas sanāksmes tēmas neatbalsta un šādu jautājumu apspriešanā nepiedalās. Ja uzņēmuma pārstāvji publiski nenorobežosies un, piemēram, turpinās «klusējot» piedalīties sanāksmē, uzņēmums varat tikt saukts pie atbildības kā karteļa dalībnieks⁷.

Līdzīgi ir jārikojas arī, saņemot, piemēram, e-pastu no konkurenta (asociācijas vai tās biedra), ja ir aizdomas, ka tas, kas tiek prasīts jeb par ko tiek sniegta informācija, attiecas uz informāciju, kuru nav atļauts apspriest.

5. Sankcijas

KL 12.panta pirmā daļa nosaka – ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.

Savukārt atbilstoši KL 12.panta trešajai daļai Konkurences padome par horizontālu aizliegtu vienošanos starp konkurentiem tās dalībniekiem ir tiesīga uzlikt naudas sodu līdz 10 procentu apmēram no katra dalībnieka pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 700 euro katram.

Kārtība, kādā aprēķināms sods, noteikta 2008.gada 29.septembra Ministru kabineta noteikumos Nr.796 “Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.796).

Noteikumu Nr.796 12.punktā noteikts, ka, ja KL 11.panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu izdarījusi reģistrēta vai neregistrēta tirgus dalībnieku apvienība (piemēram, asociācija, savienība, biedrība, nodibinājums) vai tās amatpersona, naudas sodu uzliet:

- tiem tirgus dalībniekiem, kuri ir apvienības biedri un piedalījušies minētajā pārkāpumā, **vai**
- tirgus dalībnieku apvienībai.

Ņemot vērā atsevišķu konkurences tiesību pārkāpumu radīto būtisko kaitējumu konkurencei un visai sabiedrībai, lai mazinātu vēlmi tirgus dalībniekiem slēgt karteļu vienošanās, tai skaitā attiecībā uz dalību iepirkumos, Publisko iepirkumu likuma 39.pantā un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 42.pantā paredzēta kandidātu vai pretendentu izslēgšana no iepirkuma procedūras, ja kandidāts vai pretendents ar kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas spriedumu, kurš stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, ir atzīts par vainīgu konkurences tiesību pārkāpumā. Liegums (izslēgšana no iepirkuma procedūras) ir spēkā gadu pēc lēmuma, ar kuru konstatēts pārkāpums, spēkā stāšanās.⁸

⁷ EST 02.02.2012. spriedums Nr.T-83/08, Denki Kagaku Kogyo Kabushiki Kaisha, Denka Chemicals GmbH v. European Commission, 53.punkts.

⁸ Sīkāka informācija par izslēgšanu no iepirkuma procedūras. Pieejams: <http://kp.gov.lv/lv/aizliegtas-vienosanas/Izslagsana-no-iepirkumu-proceduras>

Konkurences padomes prakse

- **2006 Reklāmas aģentūras**

Informācijas apkopošana un apmaiņa starp asociācijas biedriem par cenām un realizācijas noteikumiem.

KP 08.05.2006. lēmums Nr.E02-41 Par KL 11.panta pirmās daļas 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Metro Leo Burnett”, SIA „Balta Komunikācijas” (Balta Communications), SIA „Reklāmas aģentūra Adell” (Adell Saatchi&Saatchi), SIA „Reklāmas aģentūra Lowe Age”, SIA „Garage4x4”, SIA „DDB Latvija”, SIA „Bates/Red Cell”, SIA „RCL” (TBWA/Latvija), SIA „Domino MCG”, SIA „Inorek&Grey”, SIA „Reklāmas aģentūra SANTA”, SIA „McCann-Erickson Riga” un SIA „Creative Laboratory” darbībās Latvijas reklāmas tirgū.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/PuZQZ65SQS.pdf>

- **2006 Baltijas papīra vairumtirgotāju asociācija**

Informācijas apkopošana un apmaiņa starp asociācijas biedriem ar statistikas datiem (realizācijas apjomiem), izmantojot trešās personas starpniecību.

KP 21.12.2006. lēmums Nr.E02-151 Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu daļā par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu un lietas izpētes izbeigšanu daļā par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta iespējamo pārkāpumu.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/z6VAMMXj7W.pdf>

- **2007 Latvijas Arhitektu savienība**

Profesionālo darba veicēju savienības pieņemts lēmums par atlīdzības fiksētas skalas noteikšanu un par atlīdzības minimālā līmeņa noteikšanu.

KP 14.02.2007. lēmums Nr.8 Par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Arhitektu savienības darbībās.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/Vr5Mu37ERg.pdf>

- **2007 Latvijas Būvinženieru savienība**

Profesionālo darba veicēju savienības pieņemts lēmums par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm.

KP 25.04.2007. lēmums Nr. Par KL 11.panta pirmās daļas 1.punkta un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Būvinženieru savienības darbībās.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/kmxA0h8kdQ.pdf>

- **2010 Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija (turpmāk – LZRA)**

Profesionālo darba veicēju asociācijas pieņemts lēmums par minimālās samaksas apjomu par pakalpojumiem.

KP 26.08.2010. lēmums Nr.65 par KL 11.p. pirmās daļas 1.punkta pārkāpumu Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas darbībā.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/JXMCIY3loA.pdf>

- **2012 Latvijas Atslēgmeistaru brālība** (turpmāk- LAB)

Profesionālo darba veicēju brālības pieņemts lēmums par pakalpojumu cenas noteikšanu.

KP 13.01.2012. lēmums Nr.E02-3 Par KL 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu Latvijas Atslēgmeistaru brālības darbībā.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/mNa76nB1Sn.pdf>

- **2013 Latvijas Augu aizsardzības līdzekļu ražotāju un tirgotāju asociācija** (turpmāk –LAALRUTA)

Sensitīvas informācijas apmaiņa asociācijas biedru starpā.

KP 22.08.2013. lēmums Nr.42A Par lietas izpētes izbeigšanu

Pieejams: <http://kp.gov.lv/files/pdf/Dx8B5bGSz3.pdf>

- **2014 Latvijas Līzinga devēju asociācija**

- **2014 Auto asociācija**

Abu asociāciju darba grupā panāktas vienošanās par minimālo pirmo iemaksu, termiņiem u.c. jautājumiem, kas nav apspriežami konkurentu starpā, attiecībā uz operatīvajiem līzīngiem fiziskām personām.

KP 02.06.2014. lēmums Nr. E02-33 par KL 11.p. pirmās daļas pārkāpumu Latvijas Līzinga devēju asociācijas darbībā.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/fPCuCvaLbg.pdf>

KP 14.07.2014. gada lēmums Nr. Nr.E02-37 par KL 11.p. pirmās daļas pārkāpumu Auto asociācijas darbībā.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/AQCW2EqwGF.pdf>

- **2014 Latvijas Kuģu brokeru un aģentu nacionālā asociācija**

Asociācijas ietvaros pieņemts lēmums par minimālās un dažos gadījumos fiksētās cenas noteikšanu par biedru pakalpojumiem.

KP 08.09.2014. lēmums Nr. E02-46 par KL 11.p. pirmās daļas pārkāpumu Latvijas Kuģu brokeru un aģentu nacionālās asociācijas darbībā.

Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/aBXcBFpYgv.pdf>